21 පාඩම

පුප්ඵ වග්ගය - II

3.5.2.5 මල නොතලා රොන් ගන්නා වන බඹරා.

රජගහ නුවර අසබඩ සක්ඛර නම් නියම් ගමෙහි කෝසිය නම් සිටුවරයෙක් විසීය. ඔහු ඉතා ධනවත්ය. එහෙත් ඉතා මසුරුය. ඔහුගේ ධනය කහවණු අසූකෝටියක් පමණ තිබූ නමුත් තණපත් අග තැවරුන තෙල් බිඳක් තරම්වත් දෙයක් කිසිවෙකුටත් නොදෙයි. අඹුදරුවන්ටවත් භුක්ති විඳින්නටවත් නොදෙයි. තමන්වත් භුක්ති නොවිඳියි. පිනකට දහමකට නම් යොදවන්නේ ම නැත. ඔහුගේ ධනය රකුසුන් අරක්ගත් විලක් මෙන් විය. ඒ නිසා ඔහු මච්ඡරිය කෝසිය සිටු යැයි ප්‍රසිද්ධ විය. හේ දිනක් රජවාසලේ රාජකාරි සඳහා ගොස් ආපසු පැමිණෙමින් සිටියේය. එසේ එන අතරතුර සාගින්දරෙන් පෙළුණු මිනිසෙකු කැවුම් ගෙඩියක් රසකරමින් කනවා ඔහු දුටුවේය. මසුරුකම නිසා කිසිදු රසකැවිල්ලක් කෑමේ පුරුද්දක් නැති සිටුවරයාට එය දැක කැවුම් කෑමේ බලවත් ආශාවක් ඇති විය. හේ කල්පනා කරනුයේ කැවුම් කන්නට ආශාබව සිටු මැදුරේ අයට කීවොත් ඉතා විශාල පිරිසකට කැවුම් සාදා දීමට සිදුවේ. එවිට විශාල ප්‍රමාණයක් ධනය වැයවේ. සිදුවන ධන හානිය පිළිබඳ කල්පනා කළ ඔහු ආශාව සිටු දේවියට වත් නොකියා සිතෙහි තදකරගෙන සිටියේය. මේ නිසා ඔහුගේ සිරුර සුදුමැලි වී කෘෂ වී ගියේය. මේ අපහසුව හා වෙනස දුටු ඔහුගේ බිරිඳ, කිමෙක් ද ස්වාමීනි යම් අපහසුවක් වේ දැයි විමසීය. එසේ නැතැයි හේ කීය. එසේ නම් රජුගෙන් දැසි දස්සන්ගෙන් දූ දරුවන්ගෙන් හෝ වෙනත් කිසිවෙකුගෙන් කිසියම් දෝෂයක් වීද ඒ නිසා අමනාපයෙන් සිටී දැයි විමසීය. එසේ ද නැතැයි හේ පැවසීය. එසේ නම් ධන හානියක් වේ යැයි බියෙන් කිසිත් නොකියා නොඅඟවා සිටින කිසියම් ආසාවක් වේ දැයි විමසීය. එසේ පෙරත්ත කරමින් අසන විට ඉතා අපහසුවෙන් ඇඹරෙමින් සිටිනු දැක, කියන්න ස්වාමීනි, කිමෙක් ද ඔබට ඇති වූ ආශාව කියනු මැනවියි යනුවෙන් නැවත නැවතත් පෙරත්ත කරමින් විමසුවාය. එවිට මහත් අපහසුවෙන් කැවුමක් කනු කැමැත්තෙමි යි හේ කීය. කිමෙක්ද ස්වාමීනි, ඔබ දිළින්දෙක් ද අපට ඇති වස්තුව අනුව මේ ගම් නියම් ගම් සියල්ලහි ම සිටින්නන්ට සෑහෙන පරිදි සූදානම් කරමු යි ඈ යෝජනා කළාය. උන්ගෙන් මට ඇති ප්‍රයෝජන කිමද? එසේ නම් ඔබත් මමත් පමණක් සාදාගෙන කමුයි බිරිඳ කීවේ ය. නුඹට කුමටද දොළදුක ඇත්තේ මටයැ'යි සිටුවරයා කීය. එසේනම් ස්වාමීනි ඔබ වහන්සේට පමණක් කැවුම් සාදා දෙන්නෙමි'යි ඇය පැවසුවාය. හේ එයට කැමති විය. කිසිවෙකුටත් නොදැනෙන සේ අවශ්‍ය බඩු මුට්ටුත් රැගෙන සත්මහලෙන් උඩු මහල් තලයට වැදී සියලුම දොරවල් වසා අගුළු දමා කැවුම් පිසින්නට වූහ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මුගලන් තෙරුන් අමතා අසවල් සිටාණන් සිටුමැදුරේ සත්වෙනි මහලේ කැවුම් පිසින්නේ ය. එම සිටුතුමාට හා බිරිඳට සෝවාන් වීමේ ආසාව ඇත. එහි ගොස් සිටුවරයා දමනය කොට ඔවුන් සෘද්ධි බලයෙන් මෙහි පමුණුවන්නේ යැයි

වදාළහ. මුගලන් තෙරණුවෝ එම ස්ථානයට ඍද්ධියෙන් වැඩම කොට මැදුරු කවුළුව අසල අහසෙහි වැඩ සිටියහ. තෙරුන් වහන්සේ දුටු සිටුවරයා කවුරුන් හෝ දකීයැයි බියෙන් කැවුම් පිසින්නට මෙතැන තෝරාගෙනත් මේ භික්ෂුව මෙතනටත් ආවේ යැයි කෝපයට පත් ව ගින්නෙහි ලූ ලුණු කැට මෙන් පුපුරන්නට විය. එසේ කෝපයෙන් දැවෙමින්, ශ්‍රමණය අහසෙහි සිටියා නොව අහසෙහි සක්මන් කළත් ඔබට නම් මගෙන් කිසිවක් නොලැබෙන්නේ යැයි කීය. එවිට උන්වහන්සේ අහසෙහි සක්මන් කළහ. ඔබ සක්මන් කළා නොව අහසෙහි හිඳගෙන සිටියත් දෙන්නේ නම් නැතැයි සිටුවරයා කීය. එවිට උන්වහන්සේ අහසෙහි හිඳගත්හ. මෙසේ උන්වහන්සේ සිටුවරයා කියන කියන සෑම ප්‍රාතිහාර්යයක් ම පෑ සේක. අන්තිමේ දී මේ ශ්‍රමණයා ආශාවෙන් ඇළුණු කෙනෙකි කිසිවක් නොලබා යන්නේ ම නැතැයි කියා එක කුඩාම කැවුමක් පිස දෙන ලෙස බිරිඳට නියම කළේය. ඇය ද පිටි ස්වල්පයක් ගෙන තෙල් තාච්චියට දැමුවාය. එයින් මුළු තාච්චිය පිරෙන්නට මහා කැවුමක් මතු වී ආවේ ය. එය දුටු සිටුවරයා නුඹ පිටි ස්වල්පයක් ගෙන තෙල් තාච්චියට දැමුවේ ය. එය කලින් පිසූ කැවුමටත් වඩා විශාල විය. මෙසේ පිසින පිසින කැවුම විශාල වේ. ඒවා වට්ටියට දම දමා අලුතින් කුඩා කැවුමක් පිසින්නට වෑයම් කරති. මෙහි කෙළවරක් නැති බව දුටු සිටුවරයා බැරිම තැන වට්ටියෙන් කැවුමක් දී මේ ශ්‍රමණයා පිටත් කර හරින්නැයි බිරියට කීය. ඇය කැවුමක් ගන්නට ගිය විට සියළු කැවුම් එකට ඇලී තිබුණි. අනතුරුව දෙදෙනාම එකතු වී දහඩිය දමන තුරු දෙපසට අදිමින් කැවුමක් වෙන්කර ගන්නට වෑයම් කළත් සාර්ථක නොවීය. අන්තිමේ දී සිටුතුමාටත් කැවුම් එපාවිය. මට කැවුම්වලින් කම් නැත. මේ සියල්ල වට්ටියත් සමඟම උන්වහන්සේට පූජාකරන්නැයි හේ නියම කළේය. ඇය එම කැවුම් උන්වහන්සේට පුදන්නට ගිය විට උන්වහන්සේ දහම් දෙසූහ. එයින් සිටුවරයා පැහැදුනේ ය. එහිම සිට කැවුම් වළඳන්නැයි හෙතෙම ආරාධනා කළේය. තෙරුන් වහන්සේ ද මහ සිටු තුමනි, බුදුරජාණන් වහන්සේ පන්සියයක් මහ සඟන පිරිවරා කැවුම් වළඳමියි විහාරයෙහි වැඩ සිටින සේක. ඔබ කැමති නම් කැවුම් සහ ආහාර පාන ආදියත් ගෙන විහාරයට යමුයි කියා ඍද්ධියෙන් ම කළ අධිෂ්ඨාන බලයෙන් ඔවුන් සියලු දෙනාම දෙව්රම් වෙහෙරෙහි පහළ වූහ. එහිදී ඔවුහු බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝයාට කැවුම් හා ප්‍රණීත ආහාර පාන පිදීය. තෙරුන් වහන්සේගේ අධිෂ්ඨාන බලය නිසා සියලු දෙනාට ම ඇති තරම් බෙදීමෙන් පසුවත් කැවුම් නිම නොවීය. මේ කැවුම්වලට කුමක් කරමු දැයි විමසූ විට දෙව්රම් වෙහෙර දොරටුව අසල දමන්නැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළහ. ඔවුහු එසේ කොට නැවත පැමිණ බුදුරජාණන් වහන්සේට වැඳ එකත් පසෙක සිටියෝය. උන්වහන්සේ දහම් දෙසූහ. එම ධර්මය අසා සිටු යුවල සෝවාන් වූහ. එතැන් පටන් සිටුවරයා සිය අසූ කෙලක් ධනය බුදු සසුනේ දියුණුවට හා පිනට දහමට යෙදවූහ. පසුදා මෙම පුවත නිමිති කරගෙන භික්ෂූන් වහන්සේලා දම්සභාවෙහි හිඳිමින් මුගලන් තෙරුන්ගේ ආනුභාවය වර්ණනා කරන්නට වූහ. එවේලෙහි එහි වැඩම කළ බුදු රජාණන් වහන්සේ භික්ෂූන් වහන්සේලා අමතා මුගලන් තෙරුන්ට ප්‍රශංසා කරමින් මේ ගාථාව දේශනා කළ සේක.

6. යථාපි භමරො පුප්ඵං
වණ්ණ ගන්ධං අහෙඨයං
පලෙති රසමාදාය
එවං ගාමෙ මුනීචරෙ

පදාර්ථ:- යථා **අපි**, යම් සේ: **භමරො**, බඹරා: **පුප්ඵං**, මල ද: **වණ්ණ ගන්ධං**, පැහැය හා සුවඳ ද: **අහෙඨයං**, නොනසමින්, **රසං ආදාය**, රසයන්ගෙන, **පලෙති**, යන්නේ ද: **එවං**, එපරිද්දෙන්, **මුනි**, භික්ෂූන් වහන්සේ: **ගාමෙ**, ගමෙහි: **චරෙ**, හැසිරෙයි.

විවරණය:- බඹරකු මලකින් පැණි උරා බිව්වාට මල් පෙතිවලට හෝ එහි පැහැයට හෝ හානියක් නොවේ. මලේ සුවඳ අඩු නොවේ. ගමෙහි පිඬු පිණිස හැසිර ජීවත්වන භික්ෂූන් වහන්සේ ද එසේ ය. සංවරයෙන් ශීලයෙන් යුතු බැවින් මහජනයාගේ ශ්‍රද්ධාවට හානියක් නොකරයි. එක් ගෙයකින් බත් පිඬක් දෙකක් පමණක් ලබාගන්නා බැවින් ඔවුන්ට ද බරක් නොවේ.

3.5.2.6 තම වරදෙස නොදිස්නේ මෙරමා වරදම දිස්නේ.

සැවැත් නුවර පාඨික නම් ආජීවකයෙක් විසුවේය. ආජීවක යනු ඒ අවධියේ විසූ පැවදි පිරිසකි. පැවිද්ද ජීවත් වීමේ මාර්ගයක් ලෙස කරගෙන ගිය බැවින් ඔවුන් ආජීවක නමින් හඳුන්වන ලදහ. සැවැත් නුවර විසූ එක්තරා ගෘහණියක් මේ පාඨික ආජීවකයාට පුතෙකුට මෙන් සංග්‍රහ කළාය.

මේ අතර අසල්වැසි ජනයා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බණ අසා පැමිණ මේ ගෘහපති සමඟ බුදු ගුණ කියති. ඒ ඇසූ ඇයට ද බුදු රජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අසන්නට යාමට සිත්විය. මේ බව පාඨක ආජීවකයාට දැන් වූ විට හෙතෙම ඊට විරුද්ධ විය. ඇය කීප වතාවක් ම මේ අදහස පාඨකයාට කීවත් ඔහුගෙන් නම් අවසරයක් නොලැබුණි. අන්තිමේ දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිය නිවසට වඩමවා බණ අසන්නට සිතූ ඇය පසු දින දානයට බුදුරජාණන් වහන්සේට ආරාධනා කර එන්නට කියා සිය පුතු දෙව්රම් වෙහෙරට යැව්වාය. හෙතෙම යන ගමන් පාඨික ආජීවක හමුවට ද ගියාය. කොහි යන්නෙහි දැයි විමසූ ආජීවකයා, දෙව්රම් වෙහෙරට යනබව කී විට ඔහුගේ ගමන වලකන්නට උත්සාහ කළේය. මවගේ කීම පැහැර හරින්නට බිය වූ පුතු ඊට එකඟ නොවීය. එවිට ආජීවකයා, එසේනම් ගොස් දනට එන්නට කියන්න එහෙත් නිවසට එන මඟ නොකියන්න. ඔබ එන විට වෙනත් පාරකින් එන්නැයි උපදෙස් දී ඔහු යැවීය. පුත්‍රයා ද ඒ කී ලෙසම කළේ ය.

නිවනට යන මග තමාම සොයාගෙන මුළු තුන් ලෝකයට ම මඟ පෙන්වා වදාළ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ නමකට ගමක නගරයක පාරක් කියාදෙන්නට අවශ්‍ය නැත. බුදුරජාණන් වහන්සේ පසු දින උදෑසනම එම උපාසිකාවගේ නිවසට වැඩම කළහ. පාඨික

ආජීවකයා ද බුදුරදුන්ට මඟ සොයාගත නොහැකි බව එම දානයට නොවඩිනු ඇතැයි සිතා උන්වහන්සේට පිළියෙල කළ මිහිරි ආහාරපාන රිසිසේ භුක්ති විඳින අදහසින් කල් ඇතිවම ඒ නිවසට ගොස් සිටියේය. බුදුරදුන් වඩිතැයි ඇසූ අසල්වැසියෝ එහි පැමිණ එම උපාසිකාවට උපකාර වෙමින් ගෙබිම ගොමමැටි ගා පිරිසිදු කොට ලදපස්මල් ඉස මැනවින් බුදුරජාණන් වහන්සේට ආසනය පිළියෙල කළේය. එසේම ආජීවකයාට හිඳින්නට නිවසේ පිටුපස කාමරයක් පිළියෙල කොට ඔහු එහි හිඳුවාලීය.

උපාසිකාව ද බුදුරජාණන් වහන්සේ පසඟ පිහිටුවා වැඳ පිළිගෙන අසුනෙහි වඩා හිඳුවා ප්‍රණීත ආහාර පානයෙන් වැළඳෙව්වාය. දන් වළඳා අවසානයෙහි බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුමෝදනා දේශනාව ආරම්භ කළහ. උපාසිකාව එහි සිටි පිරිස ද සමග මහ හඬින් සාධුකාර දෙමින් බණ අසයි. ගෙයි පිටුපස කාමරයේ සිටි ආජීවකයාට මෙය උහුලාගත නොහැකි විය. දැන් මැයට මාගැන ප්‍රසාදයක් නැත. මේ කාලකන්නි ගැහැණිය ඒ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයාට සලකන්නේ යැයි, එම උපාසිකාවටත් බුදුරජාණන් වහන්සේටත් බැන වදිමින් එතනින් පිටව ගියේය. එයින් උපාසිකාවට මහත් ලැජ්ජාවක් ඇතිවිය. ඇයට හරිහැටි බණ අසාගැනීමට නොහැකිව සිත අවුල්වී ගියේය. මෙය දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ, උපාසිකාවෙනි ඔබට බණට සිත යොමු කරගන්නට නොහැකි වූවා නොවේ දැයි ඇසූහ. එසේ ය ස්වාමීනි මේ ආජීවකයාගේ කතාව නිසා, මගේ සිත අවුල්ව ගියේ යැයි ඇය පැවසුවාය. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ, එබඳු නොහික්මුණු මිනිසා නිසා සිත අවුල් කර නොගන්නැයි අවවාද කරමින් ''අනුන්ගේ කටයුතු ගැන නොසිතා තමා කරන කියන දේ ගැන පමණක් සෙවීම වටනේ'' යැයි වදාරා මේ ගාථාව දේශනා කළ සේක.

7. **න පරෙසං විලොමානි**
න පරෙසං කතාකතං
අත්තනොව අවෙක්ඛෙය්‍ය
කතානි අකතානි ච

පදාර්ථ:- **පරෙසං,** අනුන්ගේ: **න විලොමානි,** නපුරු හදවත දැදුරු කරන වචන ගැන මෙනෙහි නොකළ යුතු ය: **පරෙසං,** අනුන්ගේ: **නකතාකතං,** කළ නොකළ දේ පිළිබඳ නොසෙවිය යුතු ය: **අත්තනොව,** තමාගේ ම: **කතානි අකතානිච:** කළ දේ නොකළ දේ ගැන පමණක්: **අවෙක්ඛෙය්‍ය,** සලකා බැලිය යුතු ය.

විවරණය:- අනුන්ගේ ඇසේ ඇති ඉඳිකටුව පවා පෙනෙන්නේය, තමාගේ ඇසේ ඇති පොල් පරාලය නොපෙනෙන්නේයයි අපේ පැරණි කියමනක් ඇත. ඒ අනුව අනුන්ගේ වරද පෙනෙන තරමට තමන්ගේ වරද අපට නොපෙනේ මේ බව ''**සුදස්සං වජ්ජං මඤ්ඤෙසං අත්තනො පන දුද්දසං**'' යනාදී වශයෙන් අනුන්ගේ වැරදි දැකීම පහසු බවත්, තමන්ගේ වැරදි දැකීම අපහසු බවත්, අනුන්ගේ වරද වැද්දෙකු තමා කොළ අතුවලින් වසාගන්නා සේ සඟවා ගන්නේ යැයි ධම්ම පදයේ මළ වග්ගයේ 18 වන ගාථාවේ වදාරා ඇත. මේ නිසා අප කළ යුත්තේ අනුන් කළ නොකළ දේ සෙවීම නොව අප කළ නොකළ දේ සෙවීමය. දියුණුවට මඟ එයයි.

3.5.2.7. සුභාෂිත දහම සුවඳැති මනරම් මලක් කරගන්න.

සැවැත් නුවර ඡත්තපාණී නම් උපාසක තුමෙක් විසීය. හෙතෙම අනාගාමී ත්‍රිපිටක ධාරියෙකි. දිනක් හෙතෙම උදෑසනම පෙහෙවස් සමාදන් වී බුදුරජාණන් වහන්සේට උපස්ථාන කිරීම සඳහා දෙව්රම් වෙහෙරට ගියේය. ඔහු එකත් පසෙක හිඳගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දහම් කතාවට සවන් දෙමින් සිටින අතර පසේනදී කොසොල් රජතුමා ද බුදුරජාණන් වහන්සේ බැහැදැකීමට පැමිණියහ. රජු එන විට තමා නැගී සිටිය යුතු ද නැද්දැයි උපාසකතුමාට දෙගිඩියාවක් ඇති විය. මා සිටින්නේ තුන්ලොවට අධිපති අගරජු සමීපයේය. ඒ නිසා එක් ප්‍රදේශයකට අධිපති ප්‍රාදේශීය රජ කෙනෙකු එන විට නැගී සිටීම අයුතුය. රජු දැක නැගී සිටියහොත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අගෞරවයක් කළා වන්නේය. රජතුමා නුවණැත්තෙක් නම් වඩා ගරු කළ යුතු උත්තමයකු ලඟ නැඟී නොසිටීම ගැන කෝප නොවනු ඇතැයි සිතා උපාසක තුමා හිඳගෙනම සිටියේය.

එහි පැමිණි රජතුමාට තමා කෙරෙහි ගරු සරු නැතිව හිඳින උපාසක තැන කෙරෙහි කෝපයෙක් ඇති වුවත් ඒ බව නොඇඟවා බුදුරදුන් වැඳ එකත් පසෙක හිඳ ගත්තේය. බුදුරජාණන් වහන්සේ ද රජතුමා උපාසක තැන කෙරෙහි කුපිත වූ බව දැන මහරජ මේ ඡත්තපාණී උපාසක තැන පණ්ඩිතයෙකි, නිර්වාණ ධර්මය දුටු කෙනෙකි, ත්‍රිපිටක ධාරියෙකි. යහපත අයහපත පිළිබඳ දක්ෂයෙකියි උපාසක තුමාගේ ගුණ වදාළ සේක. එයින් රජතුමාගේ සිත මෘදු විය.

පසු දවසක උපාසකතුමා පාවහන් පැළඳ කුඩයක් ඉසලාගෙන රජ මිදුලෙන් යමින් සිටියේය. රජතුමා ඔහු කැඳවීය. හෙතම කුඩය හකුලා පාවහන් ගලවා ඉවත් කොට රජතුමා වෙත ගොස් වැඳ එකත් පසෙක සිටියේය. එවිට රජතුමා එදා මා එන විට නැඟී නොසිටි ඔබ අද මා දැක කුඩ පාවහන් පසෙකලා පැමිණියේ මන්දැයි විමසුවේය. උපාසකතුමා ඊට හේතුව පැහැදිලි කළ විට පැහැදුණු රජතුමා තම අනතඃපුරයේ බිසොවරුන්ට ධර්මය උගන්වන ලෙස උපාසක තුමාගෙන් ඉල්ලා සිටියේය. උපාසක තුමා එය භාරනොගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේට සැලකරන ලෙස දැන්වීය. එසේ ආරාධනා කළ පසු බුදුරදුන් එම කාර්යය අනඳ තෙරුන්ට පැවරූහ. දැන් අනඳ තෙරනුවෝ දිනපතා රජ ගෙදරට වැඩම කර බිසෝවරුන්ට දහම් කියා දෙති. ඒ අතරින් මල්ලිකා දේවිය හොඳින් බණ ඉගෙන ගනියි, පාඩම් දෙයි, වාසභඛත්තියා දේවිය හරිහැටි නොඋගනී. පාඩම් නොදෙයි. වාසභඛත්තියා යනු බුදුරදුන්ගේ නෑයෙකු වීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් කොසොල් රජතුමා ශාක්‍ය රටින් ආවාහ කරගත් දේවියයි. පසුකලෙක ශාක්‍ය රටත් විනාශ කොට පිය රජතුමා ද රටින් නෙරපා රාජ්‍ය පැහැරගත් විඩූඩභ කුමරාගේ මව ද ඇයයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දිනක් කෙසේද ආනන්ද රජ ගෙදර උපාසිකාවෝ හොඳින් බණ දහම් උගනිත් දැයි ඇසූහ. ස්වාමීනි, මල්ලිකා දේවිය නම් හොඳින් ඉගෙන ගනී. එහෙත් ඔබ වහන්සේගේ ඥාති දියණිය හරිහැටි ඉගෙන ගන්නේ නැතැයි තෙරණුවෝ පැවසූහ. එය ඇසූ බුදුරජාණන් වහන්සේ, ආනන්දය, මා විසින් දෙසන ලද ධර්මය හරිහැටි නොඅසන හරිහැටි ඉගෙන නොගන්නා පාඩම් නොකරන අයට පැහැයෙන් සුන්දර වුවත් සුවඳ නැති මලක් මෙන් ධර්මයේ ප්‍රතිඵල ලබාගත නොහැකි යැයි වදාරා මේ ගාථාව දේශනා කළ සේක.

8. යථාපි රුචිරං පුප්ඵං
වණ්ණවන්තං අගන්ධකං
එවං සුභාසිතා වාචා
අඵලා හොති අකුබ්බතො

පදාර්ථ:- යථා, යම්සේ; **රුචිරං වණ්ණවන්තං අපි,** සිත්කළු වූද පැහැපත් වූද; **වණ්ණවන්තං, පුප්ඵං,** මල ; **අගන්ධකං,** සුවඳ නැත්නම්; **අඵලාහොති,** නිශ්ඵල වේද, **එවං,** එසේම, **සුභාසිතා වාචා,** මනාව දෙසන ලද බුද්ධ වචනයෙන්: සකුබ්බතො, **අකුබ්බතො,** හරිහැටි ඇසීම, ධාරණය කර ගැනීම, ඉගෙනීම නොකරන්නා හට, **අඵලාහොති,** ඵලයක් නොලැබෙන්නේ ය.

9. යථාප රුචිරං පුප්ඵං
වණ්ණවන්තං සගන්ධකං
එවං සුභාසිතා වාචා
සඵලා හොති සකුබ්බතො

පදාර්ථ:- **යථා,** යම්සේ; **රුචිරං,** පියකරු වූද; **වණ්ණවන්තං,** විවිධ පැහැයෙන් යුතු වූ ද; **සගන්ධකං,** සුවඳවත් වූ ද; **පුප්ඵං,** මල **සඵලාහොති,** ඵලවත් වේ ද, **එවං,** එසේම, **සුභාසිතා වාචා,** බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ස්වාක්ඛාත ධර්මය: **සකුබ්බතො,** ඇසීම, ධාරණය, ඉගෙනීම ආදිය මැනවින් කරන්නාට; **සඵලාහොති,** මහත් ඵලදායී වන්නේ ය.

විවරණය:- මල් කොතරම් සුන්දර වුවත් පාටින් විසිතුරු වුවත් සුවඳ නැත්නම් අගයක් නැත. සියලු දෙනා පැළඳීමට සැරසීමට පිදීමට මුලින් ම තෝරාගන්නේ සුවඳැති මල් ය. එසේ ම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය කොතරම් ස්වාක්ඛාත වුවත් මුල මැද අග යහපත් කොට දෙසන ලද හෙයින් සුභාෂිතයක් වුවත් යමෙක් එය හරිහැටි අසන්නේ නැතිනම්, ධාරණය කරගන්නේ නැතිනම්, එය පිළිපදින්නේ නැතිනම් ඔහුට ඒ දහමින් කිසිදු ඵලක් නැත්තේමය. දහමින් ඵල ලැබීමට නම් කළ යුතු සියල්ල මැනවින් කළ යුත්තේ ම ය.

3.5.2.8. විසිතුරු ලෙස මල්දම් ගොතන්නෙකු සේ පිංකම් කළ යුතු ය.

විශාඛාව බුද්ධ ශාසනයේ අග්‍ර උපාසිකාව වූවාය. ඇය අංග රට භද්දිය නුවර ධනඤ්ජය සිටුවරයාගේ සහ සුමනා දේවියගේ දියණියයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ භද්දිය නුවරට වැඩම කළ අවස්ථාවේ දී ඇය සත් හැවිරිදි වියේදී ම බණ අසා සෝවාන් වූවාය. පසු කලෙක ඈ සැවැත් නුවර මිගාර සිටුතුමාගේ පුතා වූ පූර්ණ වර්ධන කුමාරයා සමග විවාහ වූවා ය. මිථ්‍යාදෘෂ්ටික නිඝණ්ඨ ශ්‍රාවකයෙකු වූ මිගාර සිටුතුමා බුදු සසුනේ පහදවාගත් ඇයට සිටුතුමා සැලකුවේ මවකට මෙනි.

නිතර දෙව්රම් වෙහෙරට ගොස් බණ අසන ඇයට දිනක් තමාගේ කහවණු කෝටියක් වටිනා මේල පළඳනාව විහාරයේ අමතක විය. නැවත එය ගැනීමට අකමැති වූ ඇය ඒ නව කෝටියත් සමග තවත් දහ අට කෝටියක් ද ඇතුළුව විසිහත් කෝටියක් වැයකොට සියලු විහාර අංගෝපාංගයන්ගෙන් සමන්විත පූර්වාරාම විහාරය ඉදිකර වූවාය. විහාර පූජාව සිදුකළ දවසේ මගේ සියළු පැතුම් මුදුන්පත් වී යැයි මහත් ප්‍රීතියට පත් ඇය දරු මුණුබුරන් ද කැටුව ගොස් විහාරය පුරා ඇවිදිමින් මිහිරි ගී ගයමින් උදම් ඇනුවාය, එය අසා සිටි භික්ෂූන් වහන්සේලා බුදුරදුන් වෙත ගොස් ස්වාමීනි, අද විශාඛාව දරු මුණුපුරන් පිරිවරාගෙන ගී ගයමින් විහාරය පුරා හැසිරේ. අප මීට පෙර ඇයගේ මෙබඳු හැසිරීමක් දැක නැත. කිමෙක් ද ස්වාමීනි ඇයට උමතුවක් ඇති වී දැයි විමසූහ. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ''මහණෙනි, මාගේ දියණිය උමතුවෙන් ගී ගයනවා නොව ඇයගේ කල්ප ගණනක් තිස්සේ පැවති පැතුමක් ඉටුවීමෙන් ප්‍රීතියෙන් පිනාගොස් උදම් අනනවායැයි වදාරා විශාඛාව මීට කල්ප ලක්ෂයකට පෙර පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි කළ ප්‍රාර්ථනාවක් විස්තර කළ සේක. විශාඛාව එදා පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි කළ ප්‍රාර්ථනාවන් විස්තර කළ සේක. විශාඛාව එදා පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අග්‍ර උපස්ථායිකාව උන්වහන්සේට ඉතා සමීපව උවටැන් කරන ආකාරය, බණ අසන ආකාරය දැක තමනුත් මතු බුදුවන බුදුකෙනෙකුගේ අග්‍ර උපස්ථායිකාව වීමට ප්‍රාර්ථනා කොට බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝයාට සත් දවසක් මහ දන් පවත්වා ප්‍රාර්ථනාවක් කළාය. ඇය කාශ්‍යප බුදු රජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ දී ද සංඝදාසි නමින් ඉපිද දානාදී පිංකම් කොට එම ප්‍රාර්ථනාව ම කළා ය. අද මේ සඵලව ඇත්තේ ඇය ඒ කල්ප ලක්ෂයක් මුළුල්ලේ පතාගෙන ආ පැතුම යැයි වදාරා මේ ගාථාව දේශනා කළ සේක.

10. යථාපි පුප්ඵරාසිම්හා
කයිරාමාලා ගුණෙබහූ
එවං ජාතෙන මච්චෙන
කත්තබ්බං කුසලං බහුං

පදාර්ථ:- දක්ෂ මල්කරුවෙක්: **පුප්ඵරාසිම්හා,** මල් රැසකින්: **බහුමාලා,** ගුණෙ බොහෝ මල් දම්: **යථාපි කයිරා,** කරන්නේ යම් සේද: **එවං,** එසේ: **ජාතෙන මච්චෙන,** මෙලොව උපන් මිනිසා විසින් : **බහුං කුසලං, කත්තබ්බං,** බොහෝ කුසල් කළ යුතු ය.

විවරණය:- ගිහි වුවත් පැවිදි වුවත් දෙවි වුවත් මිනිස් වුවත් කාටත් පින් උවමනා කරන බව අංගුත්තර නිකායේ පඤ්චක නිපාතයේ සුමනා සූත්‍රයේ දී වදාරා තිබේ. එසේම පින් කරන තැනැත්තා හැකිතරම් පිංකළ යුතු ය. මන්ද යත් පිං වැඩිවීම සැප වැඩිවීමකැයි ද ධම්මපදයේ පාප වග්ගයේ සඳහන් වේ. එසේ ම පින් කරගෙන පරලොව යන තැනැත්තා පිටරටකට ගොස් මුදල් යහමින් රැස්කරගෙන එන්නෙකු නෑයන් විසින් පිළිගන්නා සේ පින ඉදිරියට අවුත් සැප දෙමින් පිළිගන්නා බව ධමම පදයේ ම පිය වගගයේ සඳහන් වේ. මේ නිසා සුගතියට යාමටත් සැප ලැබීමටත් පින්දහම් කළ යුතු ය. එය කළ හැකි එකම තැන මේ මිනිස් ලොව පමණි. එහි උපන්නෙකු විසින් අනිවාර්යයෙන් ම පින් දහම් කළ යුත්තේම ය. නැතිනම් ලැබූ මිනිස් බවින් ඵලක් නැත.